

Den 17. september 2024
MIM 103-24

KOMITÉNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om "Udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) PLAN/2014/798 om godkendelse af basisstoffet pibeløg (*Allium fistulosum*), jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011" (Komitesag)

Resumé

Kommissionen foreslår, at pibeløg godkendes som basisstof i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler (komitesag). Hvis forslaget bliver vedtaget, vil det betyde, at stoffet bliver opført på bilag C om basisstoffer til Kommissionens forordning nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Forslaget forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 2. og 3. oktober 2024.

Der er ingen væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner, kommuner eller staten. Der er ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser. Miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark påvirkes neutralt. Miljøstyrelsen vurderer, at der er vist sikker anvendelse for anvendelse i væksthuse, samt på friland når plantedele blandes i jorden. Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke er vist sikker anvendelse for anvendelse ved udsprøjtning på friland. Regeringen kan støtte intentionen med forslaget, men forventer at stemme imod forslaget, idet regeringen lægger afgørende vægt på, at udsprøjtning på friland ikke er en del af godkendelsen, fordi der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår vandorganismer for anvendelse ved udsprøjtning på friland. Såfremt udsprøjtning på friland mod forventning ikke omfattes af godkendelsen, kan regeringen støtte forslaget. Regeringen vil arbejde for, at det bliver et krav, at brugere skal anvende handsker, når pibeløg anvendes som basisstof.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) PLAN/2024/798 for basisstoffet pibeløg (*Allium fistulosum*).

Forslaget har hjemmel i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler især artikel 23, stk. 5 og artikel 13, stk. 2, som fastlægger, at basisstoffer skal vurderes iht. forordningen, og at Kommissionen

skal foreslå enten en godkendelse eller en ikke-godkendelse af et basisstof, når vurderingen af dette er foretaget.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder. Afgiver komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen indenfor to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller indenfor en måned forelægge forslaget for appeludvalget.

Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen på egen hånd vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 2. og 3. oktober 2024.

Formål og indhold

Det foreløbige forslag drejer sig om godkendelse af pibeløg (*Allium fistulosum*) som basisstof iht. forordning om plantebeskyttelsesmidler.

Basisstoffet er blevet vurderet af en medlemsstat, og vurderingen er derefter behandlet i mindre ekspertgrupper og endelig i arbejdsgrupper under den europæiske fødevarer sikkerheds autoritet (EFSA), hvor flere EU-staters pesticidmyndigheder har deltaget. Disse vurderinger har resulteret i ovennævnte forslag, der har til hovedformål at godkende pibeløg som basisstof iht. forordning 1107/2009.

EFSA har udarbejdet en teknisk rapport over risikovurderingen for basisstoffet. Rapporten er tilgængelig på EFSA's hjemmeside.

Ifølge EU Kommissionens udkast til vurderingsrapport, der hører til forslaget, har vurderingen af basisstoffet ud fra de ansøgte anvendelsesområder vist, at det kan antages, at basisstoffet opfylder betingelserne i artikel 23 i forordning 1107/2009 for godkendelse, dvs. at det er vist, at der ifølge Kommissionen ikke er uacceptable effekter på sundhed og miljø.

De angivne anvendelsesområder er:

Basisstof	Anvendelsesområde
Pibeløg (<i>Allium fistulosum</i>).	Bakteriebekæmpelse i jorden inden såning af tomater på friland og i væksthuse.

Når aktivstoffer er godkendt som basisstoffer iht. forordning 1107/2009, skal plantebeskyttelsesmidler, der udelukkende indeholder et eller flere basisstoffer, ikke godkendes i medlemsstaterne. Midlerne må anvendes uden godkendelse til de anvendelser og med de risikobegrænsende foranstaltninger, der er sammenfattet i en vurderingsrapport, som er knyttet til forordningsforslagene.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Basisstoffet pibeløg er ikke godkendt i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler, som er direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hvis forslaget bliver vedtaget, vil stoffet blive optaget på bilag C (basisstoffer) til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Denne liste er direkte gældende i Danmark, og der vil derfor ikke være lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Pibeløg må i dag ikke anvendes til behandling af afgrøder, da det ikke er godkendt som basisstof.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Det bemærkes, at afledte nationale udgifter, som følger af EU-retsakter, afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsrammer, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget medfører ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, da basisstoffer efter EU godkendelsen må anvendes uden national godkendelse. Det forventes, at en godkendelse af pibeløg som basisstof vil være positivt for landbruget.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Det vurderes, at forslaget om godkendelse af pibeløg ved anvendelse i væksthuse og ved blanding af plantedele med jord påvirker beskyttelsesniveauet neutralt, da pibeløg ved disse anvendelser opfylder kriterierne for godkendelse som basisstof iht. forordning 1107/2009. Ved anvendelse ved udsprøjtning på friland vurderes det, at beskyttelsesniveauet påvirkes negativt, da Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke er vist sikker anvendelse ved udsprøjtning på friland.

Pibeløg er en fødevarer, hvilket ligger til grund for det meste af risikovurderingen på både sundhed og miljø. Derudover indeholder pibeløg en del af de samme indholdsstoffer som det godkendte pesticidaktivstof hvidløg, der derfor er inddraget i vurderingen af dette basisstof. Pibeløg er ansøgt anvendt på bar jord, enten som et hjemmelavet vandigt koncentrat fremstillet af tørret plantemateriale til udsprøjtning, eller ved af blande friske, hakkede plantedele med jorden.

EU-vurderingen har vist, at pibeløg ikke skal klassificeres for sundhedseffekter. Vurderingen er baseret på viden fra anvendelsen af løg som fødevarer, samt viden om enkelte indholdsstoffer i løg.

Eksempelvis er det velkendt, at løg kan medføre øjenirritation og tåreflåd, samt at overdrevet indtag kan give mave-tarmproblemer, udslæt og anæmi, pga. indholdet af bestemte svovl-forbindelser. På baggrund af den eksisterende viden er det i EU-vurderingen besluttet, at der ikke er behov for yderligere studier for at vurdere basisstoffets sundhedseffekter. Det vurderes samtidig på baggrund af den tilgængelige viden, at pibeløg ikke har skadelige effekter på nervesystemet eller immunsystemet og ikke har hormonforstyrrende effekter.

I EU-vurderingen er der ikke fastsat referenceværdier, og der vurderes ikke at være et behov for en risikovurdering. EFSA anbefaler, at der anvendes værnemidler ved klargøring og udbringning for at beskytte mod pibeløgs irriterende egenskaber. I EU-vurderingen er der ikke foreslået klassificering af pibeløg, men flere indholdsstoffer er klassificeret for irritation af hud, øjne og luftveje; koncentrationen af disse stoffer i basisstoffet er ikke angivet i ansøgningsmaterialet. Det fremgår ikke, hvilke værnemidler EFSA mener, der bør anvendes. Kommissionen mener modsat EFSA, at befolkningen har tilstrækkeligt kendskab til håndtering af løg til at kunne tage de nødvendige forholdsregler selv.

Miljøstyrelsen vurderer, at det er en mangel, at der ikke er foretaget en vurdering af, hvorvidt der skal anvendes handsker, åndedrætsværn og øjenbeskyttelse taget den høje applikationsrate i betragtning. Der skal anvendes op til 1500 kg pibeløg pr. ha, hvilket gør, at anvendelsen ikke kan sammenlignes med håndtering af løg i forbindelse med madlavning, og det er derfor ikke klart, hvorvidt det er tilstrækkeligt, at brugere reagerer på de effekter, de oplever.

Miljøstyrelsen vurderer, at sprøjtevæsken, der laves med tørrede plantedele, vil have mindre irriterende egenskaber end friske løg. Det vil derfor særligt være håndteringen af de rå plantedele, der kan påvirke hud, øjne og luftveje. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at de irriterende effekter vil være reversible, dvs. de vil ophøre når man er færdig med håndtering af løgene. Brugere burde derfor oplyses om, at man kan anvende handsker, øjenbeskyttelse og åndedrætsværn ved behov, men der stilles ikke krav om dette, særligt ikke for ikke-professionelle brugere, hvor de anvendte mængder forventes at være mindre og mere sammenlignelige med de mængder, der anvendes i hverdagen til madlavning.

Miljøstyrelsen vurderer, at der kan vises sikker anvendelse for så vidt angår sundhed. Brugere bør oplyses om, at der kan anvendes handsker, øjenbeskyttelse eller åndedrætsværn, hvis der opleves ubehag såsom hudirritation, tåreflåd, øjenirritation og irritation af luftvejene ved håndtering af plantedelene.

EU-vurderingen har ikke vist hvorvidt pibeløg skal miljøfareklassificeres.

Der er ingen tilgængelig data for nedbrydning og skæbne af pibeløg i miljøet. Miljøstyrelsen er enig med EU-vurderingen, i at pibeløg ikke forventes at være persistent. Ligeledes er Miljøstyrelsen enig i, at eksponeringen af jord og grundvand pga. pesticidanvendelse forventes at være lavere end ved dyrkning af pibeløg på friland. Det kan ikke udelukkes, at der vil ske en eksponering af overfladevand ved den anvendelse, hvor pibeløg udsprøjtes på friland, men dette er ikke adresseret i ansøgningen. EU-vurderingen har vist, at der er sikker anvendelse i forhold til alle landlevende organismer. EU-vurderingen for vandorganismer har på grund af datamangel ikke kunnet færdiggøres for anvendelse ved udsprøjtning på friland og det vides ikke om anvendelsen vil medføre en uacceptabel risiko for vandlevende organismer. Der er vist sikker anvendelse for vandlevende organismer for anvendelse i væksthuse, samt på friland når plantedele blandes i jorden.

Miljøstyrelsen vurderer, at der er vist sikker anvendelse for så vidt angår miljø og grundvand for anvendelse i væksthuse, samt på friland når plantedele blandes i jorden.

Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår vandorganismer for anvendelse ved udsprøjtning på friland.

Det vurderes på linje med Kommissionen, at der for pibeløg er vist sikker anvendelse for anvendelse i væksthuse, samt på friland når plantedele blandes i jorden. Det vurderes i modsætning til Kommissionen, at der ikke er vist sikker anvendelse ved udsprøjtning på friland. Det vurderes derfor på linje med Kommissionen, at stoffet opfylder kriterierne for godkendelse som basisstof i henhold til i artikel 23 i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler for så vidt angår anvendelse i væksthuse, samt på friland når plantedele blandes i jorden. Det vil sige, at der er vist sikker anvendelse for så vidt angår human sundhed, miljø og grundvand for disse anvendelser.

Høring

Sagen har været i høring. Der er ikke kommet høringssvar.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag forventes der at være et kvalificeret flertal for forslaget om godkendelse som basisstof af pibeløg (*Allium fistulosum*) blandt medlemsstaterne.

Regeringens generelle holdning

Det vurderes, at der er vist sikker anvendelse for pibeløg ved anvendelse i væksthuse, samt på friland når plantedele blandes i jorden. Det vurderes også, at der ikke er vist sikker anvendelse for anvendelse ved udsprøjtning på friland. Regeringen kan støtte intentionen med forslaget, men forventer at stemme imod forslaget, idet regeringen lægger afgørende vægt på, at udsprøjtning på friland ikke er en del af godkendelsen, fordi der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår vandorganismer for anvendelse ved udsprøjtning på friland. Såfremt udsprøjtning på friland mod forventning ikke omfattes af godkendelsen, kan regeringen støtte forslaget. Regeringen vil arbejde for, at det bliver et krav, at brugere skal anvende handsker, når pibeløg anvendes som basisstof.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.